

Novinarska konferenca

Sredi avgusta se začne izvajati novi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je začel veljati 20. 5. 2014, uporabljati se bo začel 18. 8. 2014 (razen določb, ki se nanašajo na osebno dopolnilno delo - sistem vrednotnic). Novosti zakona in aktivnosti nadzora, ki se prenaša na Finančno upravo RS, so na novinarski konferenci predstavili državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Dejan Levanič, v. d. generalne direktorice Finančne uprave RS Jana Ahčin in direktor Uprave za nadzor v Generalnem finančnem uradu Peter Jenko.

»Za enega od glavnih ciljev smo si zadali omejiti sivo ekonomijo na vseh področjih. To je pomembno, da preprečujemo neloyalno konkurenco in zagotavljamo obstoj socialne države. Z delom in zaposlovanjem na črno izgublamo vsi - tako posamezniki kot celotna družba. Delo in zaposlovanje na črno namreč pomeni manj socialnih pravic, manj pravic iz naslova zdravstvenih storitev, manj štipendij.....,« je na današnji skupni novinarski konferenci ministrstva in Finančne uprave RS dejal državni sekretar Dejan Levanič.

»Zato smo na ministrstvu prenovili Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki je eden od pomembnejših zakonov in del skupnih prizadevanj na področju večje učinkovitosti vseh inšpekcijskih služb.«

Zakon, ki se bo začel uporabljati 18. 8. 2014, omogoča okrepitev nadzora na terenu, povečuje sankcije za kršitelje zakona in zagotavlja podlago za učinkovitejše delo nadzornih organov. Sistem vrednotnic za osebno dopolnilno delo bo začel veljati s 1. januarjem 2015.

Prva pomembna novost novega zakona je, da se bo v nadzor nad delom in zaposlovanjem na črno **vkjučila Finančna uprava RS** s svojimi mobilnimi enotami. **Inšpektorat RS za delo** bo ohranil pristojnost prepovedati opravljanje dela delavcu, ki je zaposlen na črno, ali opravljanje delovnega procesa do odprave ugotovljenih nepravilnosti v primerih zaposlovanja na črno.

Drugi sklop pomembnejših novosti se nanaša na sankcije. Uvajamo višje globe. S strani inšpekcijskih služb smo bili, po besedah državnega sekretarja Dejana Levaniča, večkrat opozorjeni, da globe, kot so bile predpisane doslej, niso ustrezne in nimajo zelenega preventivnega učinka.

Najbolj povečujemo globe za t. i. šušmarje, saj nadzorni organi že več let opozarjajo na porast tovrstnega dela na črno. Po novem bo poleg odvzema predmeta, s katerim je bilo opravljeno delo na črno, mogoče odvzeti tudi premoženjsko korist, pridobljeno z delom na črno. »Šušmarjenje se ne sme splačati,« je poudaril državni sekretar.

Zakon določa tudi, da se prekrške, storjene iz koristoljubnosti ali za pridobitev večje protipravne premoženjske koristi, kaznuje s trikrat višjo globo od predpisane globe.

Sosedska in sorodstvena pomoč tudi po novem zakonu NISTA delo na črno, če je - tako kot doslej – to delo opravljeno brez plačila in brez sklenjene pogodbe.

Tretji sklop, ki je zelo pomemben za varovanje pravic delavcev je obveznost delavca, da mora biti v primerih, ko se delo pri delodajalcu opravlja na podlagi pogodbe civilnega prava ali pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela, izvod pogodbe ves čas na kraju opravljanja dela. S tem se zasleduje izboljšanje učinkovitosti nadzora, ker se je v praksi pogosto dogajalo, da so se pogodbe dejansko sklepale, če in ko se je vršil nadzor.

»Želimo si, da bi zakon zaživel; zakon je lahko le mrtva črka na papirju, če se ne izvaja. Na marsikaterem področju imamo zakonodajo dobro urejeno, v praksi pa se še prevečkrat dogaja da iščemo luknje v zakonih,« je poudaril državni sekretar **Dejan Levanič** in dejal, da mora biti naš skupni cilj omejiti delo in zaposlovanje na črno.

Jana Ahčin, v. d. generalne direktorice Finančne uprave RS, je na novinarski konferenci poudarila, da delo in zaposlovanje na črno vplivata prav na vse ljudi in da moramo zato, ker nekateri ne prispevajo ničesar v državne blagajne, drugi prispevati toliko več, da se ohranjajo in vzdržujejo temelji socialne države. Spomnila je na posledice, ki jih povzročata zaposlovanje in delo na črno, na eni strani nelojalno konkurenco podjetnikom in nezaščito potrošnikov, po drugi strani pa kratenje osnovnih pravic posameznikov, ki so zaposleni na črno.

Dodala je tudi, da bo večja učinkovitost na področju preprečevanja zaposlovanja in dela na črno rezultat prisotnosti na terenu, osveščanja o posledicah zaposlovanja in dela na črno, informiranja o nujnosti legalizacije dejavnosti, uvedbe spodbude za prijavo osebnega dopolnilnega dela z vrednotnicami po 1. 1. 2015 in strožjih sankcij za kršitelje.

Peter Jenko, direktor Uprave za nadzor v Generalnem finančnem uradu, je poudaril, da bo Finančna uprava RS k sodelovanju povabila OZS in GZS in da bodo vse prijave glede zaposlovanja in dela na črno sproti preverjali. Prednosti Finančne uprave RS so večja prisotnost na terenu, in sicer vse dni v tednu, 24 ur na dan, kar ima vsekakor pomembne preventivne učinke.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Finančna uprava Republike Slovenije